МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ КОМП'ЮТЕРНИХ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету
_____ Інна КОНДІУС
«29» серпня 2026 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
_____ Надія КОВАЛЬЧУК
«29» серпня 2026 р.

СИЛАБУС

з освітнього компонента «Інтелектуальна власність в інформаційних системах »
ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – 12 Інформаційні технології
спеціальність – 126 Інформаційні системи та технології
освітня програма – Інформаційні системи та технології охорони і безпеки

Кафедра комп'ютерної інженерії та охоронних систем

Силабус склали: професор кафедри комп'ютерної інженерії та охоронних систем, д.геогр.н., професор Сергій ПУГАЧ; доцент кафедри комп'ютерної інженерії та охоронних систем, к.т.н., доцент Олег КАЙДИК

Силабус затверджений на засіданні кафедри комп'ютерної інженерії та охоронних систем, протокол № 2 від «29» серпня 2026 р.

Завідувач кафедри к.т.н., доцент Тарас ТЕРЛЕЦЬКИЙ

Розглянуто та схвалено групою забезпечення освітньої програми «Інформаційні системи та технології охорони і безпеки», протокол № 2 від «29» серпня 2026 р.

Гарант ОП «Інформаційні системи та технології охорони і безпеки» к.т.н., доцент Тарас ТЕРЛЕЦЬКИЙ

Схвалено науково-методичною радою університету, протокол № 1/а від «29» серпня 2026 р.

Затверджений силабус онлайн:
https://e.lntu.edu.ua/syllabus/3062

Луцьк – 2026

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА «Інтелектуальна власність в інформаційних системах »

Освітня програма	Інформаційні системи та технології охорони і безпеки
Галузь знань / Спеціальність	12 Інформаційні технології / 126 Інформаційні системи та технології
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	вибіркова
Мова викладання	українська
Обсяг	5 кредитів ECTS / 150 годин, семестр 6
Форма контролю	залік
Викладач(і)	д.геогр.н., професор Сергій ПУГАЧ к.т.н., доцент Олег КАЙДИК

1. Мета і завдання дисципліни

Мета: Як навчальна дисципліна «Інтелектуальна власність в інформаційних системах» забезпечує формування у фахівців комплексу професійних знань щодо створення та обігу об’єктів інтелектуальної власності, зокрема в інформаційних системах, опанування правового механізму їх регулювання, отримання необхідних навиків кваліфікації результатів творчої діяльності, захисту майнових та особистих немайнових прав авторів та власників майнових прав як в Україні, так і за її межами.

Завдання: По завершенню вивчення навчальної дисципліни здобувачі освіти набудуть додаткових компетентностей щодо здатності до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатності застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатності вчитися і оволодівати сучасними знаннями; здатності до пошуку, оброблення та узагальнення інформації з різних джерел; здатності аналізувати об’єкт проектування або функціонування та його предметну область; здатності оцінювати та враховувати економічні, соціальні, технологічні та екологічні фактори на всіх етапах життєвого циклу інфокомунікаційних систем; здатності застосовувати інформаційні технології у ході створення, впровадження та експлуатації системи менеджменту якості та оцінювати витрати на її розроблення та забезпечення; здатності розробляти бізнес-рішення та оцінювати нові технологічні пропозиції; проводити системний аналіз об’єктів проектування та обґрунтовувати вибір структури систем, алгоритмів та способів передачі інформації в інформаційних системах та технологіях; застосовувати правила оформлення проектних матеріалів інформаційних систем та технологій, знати склад та послідовність виконання проектних робіт з урахуванням вимог відповідних нормативно-правових документів для запровадження у професійній діяльності; демонструвати вміння розробляти техніко-економічне обґрунтування розроблення інформаційних систем та технологій та вміти оцінювати економічну ефективність їх впровадження.

Пререквізити: Загальні знання в галузі інформаційних технологій.

2. Компетентності

СК01 — Здатність аналізувати об’єкт проектування або функціонування та його предметну область.

СК09 — Здатність розробляти бізнес-рішення та оцінювати нові технологічні пропозиції.

3. Структура дисципліни, розподіл годин, зв'язок тем з компетентностями

№	Назва теми	**Лекції** денна/ заочна	**Практ./ Семін./ лаб** денна/ заочна	**Самост. робота** денна/ заочна	**Разом**	**Методи навчання**	**Методи оцінювання**	**СК**
Змістовий модуль 1. Інтелектуальна власність як система								
1	Тема 1. Інтелектуальна власність як право на результати творчої діяльності людини.	4/1	4/1	15/23	23/25	МН1, МН2, МН3, МН4, МН6	МО2	СК01, СК09
2	Тема 2. Система інтелектуальної власності	4/1	4/1	15/23	23/25	МН1, МН2, МН3, МН4, МН6	МО2	СК01, СК09
3	Тема 3. Набуття прав на об’єкти права інтелектуальної власності.	8/1	8/1	15/23	31/25	МН1, МН2, МН3, МН4, МН6	МО2, МО4	СК01, СК09
Змістовий модуль 2. Комерціалізація та захист інтелектуальної власності								
4	Тема 4. Комерціалізація об’єктів права інтелектуальної власності	4/1	4/1	15/23	23/25	МН1, МН2, МН3, МН4, МН6	МО2	СК01, СК09
5	Тема 5. Управління правами інтелектуальної власності.	4/1	4/1	15/23	23/25	МН1, МН2, МН3, МН4, МН6	МО2	СК01, СК09
6	Тема 6. Захист прав на об’єкти права інтелектуальної власності.	6/1	6/1	15/23	27/25	МН1, МН2, МН3, МН4, МН6	МО2, МО4, МО9	СК01, СК09
	Разом	**30/6**	**30/6**	**90/138**	**150/150**			

Легенда: СК — спеціальна (фахова) компетентність (номер за п. 2). Повне формулювання кожного коду наводиться в ОП / стандарті спеціальності.

Методи навчання: МН1 — словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо); МН2 — практичний метод (лабораторні та практичні заняття); МН3 — наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій); МН4 — робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату); МН6 — самостійна робота (розв’язання завдань).

Методи оцінювання: МО2 — усне або письмове опитування; МО4 — тестування; МО9 — залік.

4. Цілі сталого розвитку

ЦСР 4 – Якісна освіта

ЦСР 8 – Гідна праця та економічне зростання

ЦСР 16 – Мир, справедливість та сильні інститути

ЦСР 17 – Партнерство заради сталого розвитку

5. Неформальна освіта

Рекомендовані курси, тренінги, стажування та інші: результати навчання, здобуті у формальній, неформальній чи інформальній освіті, можуть бути визнані відповідно до процедур ЛНТУ. Підтвердженнями можуть бути сертифікати тематичних тренінгів, вебінарів чи онлайн-курсів разом з описом досягнутих результатів навчання та, за потреби, коротке верифікаційне завдання або портфоліо.

6. Критерії та форми контролю

Оцінювання — за 100-бальною шкалою (національна шкала / ЄКТС). Підсумковий бал = поточний контроль (60 %) + модульний контроль (40 %).

Академічна доброчесність: самостійне виконання завдань; коректне посилання на джерела; позначення частин тексту, згенерованих засобами ШІ. Порушення академічної доброчесності не толеруються.

7. Зміст тем

Тема 1. Інтелектуальна власність як право на результати творчої діяльності людини.

Поняття інтелектуальної власності. Еволюція інтелектуальної власності. Місце і роль інтелектуальної власності в економічному й соціальному розвитку суспільства.

Тема 2. Система інтелектуальної власності

Об'єкти і суб'єкти права інтелектуальної власності. Система охорони інтелектуальної власності в Україні. Вітчизняна система законодавства у сфері інтелектуальної власності. Міжнародна система охорони інтелектуальної власності.

Тема 3. Набуття прав на об’єкти права інтелектуальної власності.

Необхідність правової охорони об’єктів права інтелектуальної власності. Набуття прав на винаходи і корисні моделі. Набуття прав на промисловий зразок та географічне зазначення. Набуття прав на торговельну марку. Охорона прав на комерційну таємницю. Охорона прав на об’єкти авторського права і суміжних прав. Охорона прав на об’єкти інтелектуальної власності за кордоном.

Тема 4. Комерціалізація об’єктів права інтелектуальної власності

Права на об’єкти інтелектуальної власності як товар. Мета і основні способи комерціалізації об’єктів інтелектуальної власності. Передача прав на об’єкти права інтелектуальної власності. Оцінка вартості прав на об’єкти права інтелектуальної власності. Методи та послідовність оцінки об’єктів. Постановка інтелектуальної власності на бухгалтерський облік.

Тема 5. Управління правами інтелектуальної власності.

Життєвий цикл об’єктів права інтелектуальної власності. Управління об’єктом права інтелектуальної власності на етапі його створення. Патентна інформація та документація. Патентні дослідження. Управління об’єктом права інтелектуальної
власності на етапі набуття та використання прав. Управління об’єктом права інтелектуальної власності на етапі захисту прав. Управління об’єктом права інтелектуальної власності на етапі утилізації

Тема 6. Захист прав на об’єкти права інтелектуальної власності.

Дії, що визнаються порушенням прав інтелектуальної власності. Категорії спорів. Форми, порядки та способи захисту права інтелектуальної власності.

8. Опис ІЗ/КПІЗ

Не передбачено навчальним планом.

9. Загальні вимоги

Освітній процес регулюється академічними правилами ЛНТУ. Здобувачі освіти зобов’язані ознайомитися з вимогами, визначеними Кодексом академічної доброчесності ЛНТУ та Політикою етичного використання штучного інтелекту в ЛНТУ, і дотримуватися принципів академічної доброчесності та етичного використання штучного інтелекту в освітній діяльності.

Академічна доброчесність. Учасники освітнього процесу зобов’язані дотримуватися Закону України «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 № 4742-IX та внутрішніх нормативних документів ЛНТУ. Не допускаються академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, привласнення авторства, несамостійне виконання завдань, а також недоброчесне використання результатів, згенерованих штучним інтелектом.

Використання штучного інтелекту. Інструменти штучного інтелекту можуть використовуватися для пошуку ідей, пояснення методів, попереднього структурування, мовного редагування та допоміжного аналізу неконфіденційних даних, якщо конкретне завдання не передбачає повністю самостійного виконання. Здобувач освіти має зазначати використаний інструмент, мету та етап його застосування, перевіряти факти й розрахунки та самостійно обґрунтовувати висновки.

10. Література

І. Навчально-методичні матеріали та розробки

Праці інших авторів:

1. Аксютіна А. В., Нестерцова-Собакарь О. В., Тропін В. В. Інтелектуальна власність : навч. посіб. URL: https://surl.li/cqnxng (дата звернення 30.01.2026).

2. Вовк О. Б., Пасічник В. В., Шаховська Н. Б., Якушев В. С. Інтелектуальна власність в галузі комп’ютингу: підручник. URL: https://surl.li/pvimec (дата звернення 30.01.2026).

3. Попова Л. М., Хромов А. В., Шуба І. В. Інтелектуальна власність : підручник. URL: https://surl.lu/rwjwfl (дата звернення 30.01.2026).

4. Мікульонок І. О. Інтелектуальна власність: навч. посіб. URL: https://surl.lt/slhqkm (дата звернення 30.01.2026).

5. Ходаківський Є. І. Якобчук В. П., Литвинчук І. Л. Інтелектуальна власність : економіко-правові аспекти : навч. посіб. URL: https://surl.li/fvpzkp (дата звернення 30.01.2026).

6. Білоусова Н. О., Гаврушкевич Н. В., Данильченко М. А. Інтелектуальна власність та патентознавство : підручник. URL: https://surl.li/ckcqvh (дата звернення 30.01.2026).

7. Цибульов П. Н. Основи інтелектуальної власності : підручник. URL: https://surl.lt/ywgwfw (дата звернення 30.01.2026).

8. Доріс Лонг, Патриція Рей, Жаров В. О., Шевелева Т. М., Василенко І. Е., Дроб’язко В. С. Захист прав інтелектуальної власності: норми міжнародного і національного законодавства та їх правозастосування : практичний посібник. URL: https://surl.li/utrhdz (дата звернення 30.01.2026).

ІІ. Наукові праці

Праці інших авторів:

9. Єременко А. В., Гавриш Т. В. Інтелектуальна власність в інформаційних системах та її правовий захист. URL: https://surl.lu/myksrd (дата звернення 30.01.2026).

10. Мосов С., Кононенко А. Інформаційне забезпечення користувачів у сфері інтелектуальної власності в Україні: принципи систематизації інформаційних ресурсів. URL: https://surl.li/ooumlr (дата звернення 30.01.2026).

ІІІ. Інформаційні ресурси

11. Державна система правової охорони інтелектуальної власності : сайт. URL: https://ukrpatent.org/uk (дата звернення 30.01.2026).

12. Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ) : ІР офіс. URL: https://nipo.gov.ua (дата звернення 30.01.2026).

13. Конституція України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text (дата звернення 30.01.2026).

14. Цивільний кодекс України : Книга 4 «Основи інтелектуальної власності». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text (дата звернення 30.01.2026).